

การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5
**THE STUDENT ACTIVITIES ADMINISTRATION ACCORDING TO
THE FOUR BALA BY EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS IN THE SPECIAL EDUCATION
ADMINISTRATIVE BUREAU, GROUP 5**

เฟรม ทองนวม¹ ประสงค์ หัสรินทร์² และพระมหาสุภวิชัย ปภัสโร³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Frame Thongnuam¹, Prasong Hassarin², and Phramaha Supavit Paphatsaro³

^{1,2,3}Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author Email: frameframethailoei@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 2) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 และ 3) เสนอแนวการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 การวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 155 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1) สภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านทักษะการดำรงชีวิต และด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน

2) การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักพละ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักพละ ด้านการ

ควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชพละ และด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ

3) แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน วางแผนจัดการองค์การมีบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมและติดตามช่วยเหลือ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการคัดกรอง ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน ตามหลักอนวัชพละ สร้างความเข้าใจพัฒนางานให้สำเร็จส่งเสริมความรู้ความสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ตามหลักสังคพละ จัดบริการสุขภาพอนามัยของนักเรียนเพื่อสุขอนามัยของนักเรียนสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ผู้บริหารและครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์ จัดบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านให้บริการสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน ด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคพละ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้เด็กเกิดความรู้มีทักษะที่จำเป็นตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา ด้านกิจกรรมนักเรียน ตามหลักวิธีพละ สร้างโอกาสในการแสดงออกถึงความสามารถทุกรูปแบบในโอกาสสำคัญต่างๆที่โรงเรียนหน่วยงานภายนอกได้จัดขึ้นอย่างเหมาะสม มีกำลังใจที่เข้มแข็งกล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ผู้บริหารวางแผนกับคณะครู สภานักเรียน เกิดรูปแบบกิจกรรมนำความรู้ด้านคุณธรรมแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ด้วยความสร้างสรรค์ มีการนำผลมาวิเคราะห์พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดทักษะ และประสบการณ์ ในโรงเรียน

คำสำคัญ: การบริหาร; งานกิจการนักเรียน; พละ 4;

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the status of student activities administration according to the Four Bala by educational institution administrators in Special Education Administrative Bureau, Group 5, 2) to study student activities administration according to the Four Palas by educational institution administrators in the same bureau, and 3) to propose guidelines for student activities administration based on the Four Bala for educational institution administrators in Special Education Administrative Bureau, Group 5. This mixed-methodology research involved data collection through questionnaires. The study population included school administrators, teachers, and educational staff from the Special Education Administrative Bureau, Group 5, with a sample size of 155 participants. Data analysis utilized frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The overall performance of educational institution administrators in the Special Education Administrative Bureau, Group 5, was at the highest level. When considering specific aspects, all were at the highest level, ordered from highest to lowest average: student health services, student activities, student support systems, life skills, and student behavior control and discipline.

2. Student activities administration according to the Four Bala by school administrators in the Special Education Administrative Bureau, Group 5, was also at the highest level. When considering specific aspects, the order from highest to lowest was: student activities according to Viriya-Bala, student health services, life skills according to Saṅgaha-Bala, behavior control and discipline according to Anavajja-Bala, and student support systems according to Paññā-Bala.

3. Guidelines for student activities administration according to the Four Bala for educational institution administrators in Special Education Administrative Bureau, Group 5, included: Student Support Systems according to Paññā-Bala: select knowledgeable individuals for the task, plan organizational structures, support and track individual students, perform student screening, and prevent and resolve student issues; Behavior Control and Discipline according to Anavajja-Bala: develop understanding, encourage successful task completion, promote knowledge, and set a positive example; Student Health Services according to Saṅgaha-Bala: provide health services to maintain student health, utilizing educational personnel with specialized knowledge; Life Skills according to Saṅgaha-Bala: promote student development in necessary skills, academic skills, vocational skills, and life skills, so that students can pursue a career after graduation; Student Activities according to Viriya-Bala: create opportunities for students to demonstrate their talents and skills in various forms during important school or external events, develop strong morale and encourage courageous decision-making and creativity, coordinate planning with teachers and student councils to foster activities that combine moral knowledge with creative expression, analyze, evaluate, and promote the outcomes to encourage skill development and experience within the school.

Keywords: Administration; Student Activities; Principle of Four Balas;

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และเป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านรวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิด วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ โดยการ จัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญ ที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความ สนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

การจัดการศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำริโปรดเกล้าให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในครอบครัวที่มีฐานะยากไร้ทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติอีกทางหนึ่ง จึงมีโครงการจัดตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ขึ้น ในสังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีพื้นที่บริการเด็กด้อยโอกาสของจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอุตรดิตถ์ เริ่มจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำ จัดการศึกษาแบบการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการทางการศึกษา คือเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภทได้แก่ 1. เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 2. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 3. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง 4. เด็กที่ถูกทำร้ายอย่างทารุณ 5. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ 6. เด็กในชนกลุ่มน้อย 7. เด็กเร่ร่อน 8. เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 9. เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศหรือโสเภณีเด็ก 10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีแผนการจัดการศึกษาสงเคราะห์ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อให้เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ อัตลักษณ์แห่งตนเด็กด้อยโอกาส ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์เข้าถึงการศึกษามีคุณภาพและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมก้าวสู่สากลสร้างความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาประสิทธิภาพผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับเด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม เด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ มีคุณภาพการเป็นอยู่ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนจะต้องมีทักษะชีวิต ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ สามารถนำทักษะไปประกอบอาชีพหรือเป็นแนวทางการศึกษาต่อเพื่อการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์แห่งตนตามศตวรรษที่ 21 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเหมาะสมด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาและจัดการระบบดูแลสำหรับเด็กด้อยโอกาสได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเหมาะสมด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้สรุปปัญหาจากการศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทั้งในด้านโอกาสทางการศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านปัจจัยอื่น ๆ พบว่า ยังมีปัญหาจะต้องจัดทำฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เข้มแข็ง เพิ่มสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้กับเด็กด้อยโอกาสตามความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ส่งเสริมให้เด็กด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเหมาะสมกับอัตลักษณ์แห่งตนสนับสนุนให้เด็กด้อยโอกาสได้รับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ (สถานศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์) กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 กระทรวงศึกษาธิการ จึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 เพื่อนำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียน คุณภาพการเป็นอยู่ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจนักเรียนในความแตกต่างของเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาการบริหารโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ให้ครอบคลุม จัดการศึกษาสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5
3. เพื่อเสนอแนวการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5” การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก 2. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 55 จังหวัดตาก 3. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 57 จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 245 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 260 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 245 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 260 คน ได้มาจากการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงรวมทั้งสิ้น 155 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน ตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % และระดับความเชื่อมั่น 95 %

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์

สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และพระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ที่มีการศึกษาแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู จากโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติดี (Best practice) ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 รูป/คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกตามสัดส่วน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน
2. พระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร จำนวน 1 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเอง จากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ ทบทวนเอกสารและดำเนินการสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 เพื่อใช้ดำเนินการวิจัย และเครื่องมือที่ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน
3. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน
4. ด้านทักษะการดำรงชีวิต
5. ด้านกิจกรรมนักเรียน

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ
2. ด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิริยพละ
3. ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชพละ
4. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนและด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคหพละ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล

4 อยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล

4 อยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล

4 อยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล

4 อยู่ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า ผู้ตอบมีการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล

4 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์ (Interview)

แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5” ใน 5 ด้าน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากหนังสือ วารสาร ตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์แล้วจัดทำแบบที่แก้ไขนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยหาค่า Index of Congruence (IOC.) ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ เป็นข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ไม่ได้ ควรตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่หมดโดยถือเกณฑ์ประเมินในแต่ละข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วปรับปรุงแก้ไขและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง จึงนำไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟา

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและหาผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ติดต่อประสานงานไปยังผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแจกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์เพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เลย เพื่อนำไปยื่นยันต่อผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5

3) ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลเอง โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 155 ชุด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนในกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ต่อไป

4) นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของการกรอกข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละชุด

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เลย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 5 รูป/คน

2) ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วย หนังสือขอความร่วมมือ แบบสัมภาษณ์เนื้อหารายละเอียดวิจัยก่อนหนึ่งอาทิตย์ พร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3) ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเทป และถ่ายรูปเพื่อประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างไปทำการวิเคราะห์และสรุปผลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์หาจำนวน และ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์หาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดย วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ทั้งโดยรวมและ รายด้านตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1970) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	ระดับความเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความเห็นมาก
2.51 – 3.50	ระดับความเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความเห็นน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความเห็นน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Consistency) โดยใช้สูตรของ โรวินอลลีและแฮมเบลตัน มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

การเรียนรู้มีค่าอยู่ระหว่าง - 1 ถึง + 1

R แทนผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) หาค่าความเชื่อมั่น (Alpha - Coefficient) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทนสัมประสิทธิ์แอลฟา

k แทนจำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทนผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทนความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

1) หาค่าความถี่ (Frequency)

2) หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ n แทนจำนวนที่ต้องการหา

N แทนจำนวนทั้งหมด

3) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทนจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$(\sum x)^2$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทนจำนวนของคนในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ผู้วิจัยได้สรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้การส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารได้ดำเนินการให้ครูที่ปรึกษาดูตามผลการช่วยเหลือนักเรียนสม่ำเสมอและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้ดำเนินการให้มีการประเมินผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและกำกับติดตามให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียนอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ ผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมวินัยนักเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายเพื่อบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูรู้และเข้าใจด้านการดูแลสุขภาพอนามัยในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการควบคุมและให้ความรู้ในการป้องกัน การระบาดของโรคติดต่อ และเชื้อโรคต่างๆ พร้อมแนะนำช่วยเหลือ ในการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

4) ด้านทักษะการดำรงชีวิต พบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้สิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งทรัพยากรและสร้างโอกาสให้ครูพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้ดำเนินการให้มีการจัดสรรกำลังคนที่สนับสนุนที่จะมาช่วยจัดข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5) ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารได้ดำเนินการให้มีการจัดสรรกำลังคนที่สนับสนุนที่จะมาช่วยจัดข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนและผู้บริหาร ส่งเสริมให้สิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งทรัพยากรและสร้างโอกาสให้ครูพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทักษะการดำรงชีวิตตามกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิถีพละ รองลงมา คือ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนและด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคหพละ) และด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชพละ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้และประสบการณ์การช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมทักษะชีวิตและคุ้มครองนักเรียนและผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิถีพละวาจา พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านการยอมรับนับถือตามหลักปิยวาจา พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานด้านวัดผลและประเมินผลให้บรรลุเป้าหมายและเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคจะพยายามหาวิธีในการแก้ปัญหาและการประเมินเชิงพัฒนาระหว่างดำเนินการ มีการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานกิจการนักเรียน ขึ้นกับผู้เรียนเป็น รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมงานสถานักเรียนเพื่อเป็นคณะดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมนักเรียนใน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการวางแผนประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างมุ่งมั่นและมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

3) ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชพละ พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชพละ พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ผู้บริหารมีกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามทั้งต่อตนเองและสังคมจนเกิดเป็นนิสัย มีวินัยในตนเอง วินัยต่อส่วนรวม รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความ และซื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ครู โรงเรียน มีส่วนสำคัญในการฝึกฝนและส่งเสริมการสร้างวินัยของนักเรียน

4) ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนและด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคหผล พบว่าการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนและด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคหผล พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมทักษะการดำรงชีวิตให้นักเรียนด้านภาวะผู้นำกิจกรรมหลักไตรรงค์ กิจกรรมสร้างเสริมภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น และกิจกรรมพัฒนาสุนทรียภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีสุขภาพและสุขนิสัยที่ดี ได้รับความสะอาดปลอดภัย สนับสนุนการเรียนรู้ให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีแบบฟอร์มข้อมูลรายละเอียดที่ผู้วิจัยทำขึ้นเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ได้ผลดังต่อไปนี้

1) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาละ ได้แก่ เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน มีความเพียรพยายามและเสียสละมองเห็นประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ วางแผนจัดการองค์การในโรงเรียนโดยมีบุคลากรทางการศึกษากระจายการดูแลนักเรียนสนับสนุนส่งเสริมและติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

2) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน ตามหลักอนวัชชผล ได้แก่ มีการสร้างการเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาเพื่อทำงานให้สำเร็จส่งเสริมแก้ไขพัฒนา จัดสรรบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน มีความรู้ความสามารถเป็นแบบอย่างด้านการประพฤติที่ดี มีระเบียบวินัย ผู้บริหาร ครู มีหลักของการประพฤติปฏิบัติในการดูแลนักเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดี ละเว้นอบายมุขและนำแนวทางให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักของศีลธรรมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

3) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ตามหลัก สังคหผล ได้แก่ จัดบริการสุขภาพอนามัยของนักเรียนเพื่อสุขภาพอนามัยของนักเรียนความสะอาดสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีจัดกิจกรรมส่งเสริม พฤติกรรมของนักเรียนการให้ความรู้และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีสุขภาพกาย ใจที่สมบูรณ์แข็งแรง ผู้บริหารและครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์ รักและเมตตา ปรารถนาดีกับนักเรียน การจัดบุคลากรบุคคลในสถานศึกษา ผู้มีความรู้

ความสามารถเฉพาะด้าน/กลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นแกนนำในการจัดบริการสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียน

4) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามหลักสังคหผล ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะที่จำเป็น มีความรู้ทางวิชาการ มีอาชีพ และการใช้ชีวิตควบคู่กันไปในการจัดการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ วิชาการทักษะอาชีพและทักษะวิชาชีพ การส่งเสริมแบ่งปัน ทำประโยชน์แก่นักเรียน ส่งเสริมช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน ให้นักเรียนได้มีทักษะความรู้ มีทักษะชีวิตและสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา

5) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียน ตามหลักวิริยผล ได้แก่ สร้างโอกาสครู บุคลากรและนักเรียนมีเวทีในการแสดงออกถึงความสามารถทุกรูปแบบในโอกาสสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียน หน่วยงานภายนอกหรือองค์กรต่างๆ ได้จัดขึ้นอย่างเหมาะสม ความเพียรและความขยันซึ่งมีกำลังใจที่เข้มแข็งกล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้และแสดงความสามารถในกิจกรรมของนักเรียน ผู้บริหารวางแผนกับคณะครู สภานักเรียน เกิดรูปแบบกิจกรรมนำความรู้ด้านคุณธรรม กล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ด้วยความสร้างสรรค์ มีการนำผลมาวิเคราะห์พัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเพื่อให้เกิดทักษะ และประสบการณ์ ในโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักผล 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน ทั้งนี้งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ดำเนินการพัฒนานักเรียนโดยใช้กิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย จิตใจ เป็นบุคคลที่มีความสามารถมีความประพฤติดีมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นพฤติกรรมที่สังคมพึงประสงค์ และเป็นงานที่ส่งเสริมงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วลีษฐ์พลรอบจังหวัด ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และพบว่าผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชชัชธรานีย์ ศรีปานนาค ที่ได้วิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อมีการ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ด้านผู้อำนวยการ ความสะอาด และอยู่ในระดับมากอีก จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้ คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คาดการณ์จึงทำให้โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิธีระ ร่องลงมา คือ ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนและด้านทักษะการดำรงชีวิตตามหลักสังคห และด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลักอนวัชขพละ) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ ทั้งนี้การบริหารจัดการ การดูแลนักเรียนจึงสำคัญมาเป็นอันดับแรก นอกจากนั้นด้านอาคารสถานที่ที่สำคัญ ทั้งอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการและหอนอนของนักเรียน จะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง ดูแลอาคารสถานที่ให้เป็นรมณีสถาน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ทุกที่ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารการศึกษามีการนำหลักพละ 4 มาบูรณาการและประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ทั้งในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป อันประกอบด้วย ปัญญาพละ คือ กำลังของการมีความรู้ ความสามารถ มีความฉลาดรอบรู้ ในการบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน วิธีพละ คือ กำลังของการมีความเพียร มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน อนวัชขพละ คือ กำลังของการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และสังคหพละ คือ กำลังของการสงเคราะห์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งกำลังทั้ง 4 ประการนี้ หากเกิดขึ้นกับผู้บริหารแล้ว สถานศึกษานั้น ๆ โดยการบริหารที่ผนวกเข้ากับ หลักพละ 4 ก็จะนำพาทุกภาคส่วนของสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้จากเหตุผลข้างต้น ทำให้การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต) ที่กล่าวไว้ว่า พละ 4 คือ หลักธรรมของผู้นำหรือผู้บริหาร อันประกอบด้วย กำลัง 4 ประการ คือ 1. ปัญญาพละ คือ กำลังความรู้หรือความฉลาด 2. วิธีพละ คือกำลังแห่งความเพียร 3. อนวัชขพละ คือ กำลังการทำงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต และ 4. สังคหพละคือ กำลังการสงเคราะห์หรือมนุษยสัมพันธ์ พละหรือกำลังแห่งคุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ ช่วยทำให้นักบริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักบริหารจะสามารถวางแผน จัดองค์การ แต่งตั้งบุคลากรอำนวยการ และควบคุมได้ดี ต้องมีความฉลาด ขยัน สุจริต และมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ่งเขามีคุณธรรมทั้ง 4 ข้อนี้มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ตรงกันข้าม ถ้าใครคนใดขาดคุณธรรมทั้ง 4 ประการแม้เพียงบางข้อ เขาก็เป็นนักบริหารที่ดีไม่ได้ นอกจากนี้การที่จะมีการปฏิบัติถูกต้องตาม หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมอื่น ๆ เช่น พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 สปัจริยธรรม 7 เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูภัทร ธรรมคุณ ได้วิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรีจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำ นั้นโดยภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านก็พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

3. แนวการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 มีดังนี้ 1) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักปัญญาพละ ได้แก่ เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน มีความเพียรความพยายาม และเสียสละมองเห็นประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ วางแผนจัดการองค์การในโรงเรียนโดยมีบุคลากรทางการศึกษา กระจายการดูแลนักเรียนสนับสนุน ส่งเสริมและติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน ตามหลักอนวัชพละ ได้แก่ มีการสร้างการเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาเพื่อทำงานให้สำเร็จส่งเสริมแก้ไขพัฒนา จัดสรรบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน มีความรู้ความสามารถเป็นแบบอย่างด้านการประพฤติที่ดี มีระเบียบวินัย ผู้บริหาร ครู มีหลักของการประพฤติปฏิบัติในการดูแลนักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดี ละอ่อนอบายมุขและนำแนวทางให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักของศีลธรรมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 3) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ตามหลักสังคหพละ ได้แก่ จัดบริการสุขภาพอนามัยของนักเรียนเพื่อสุขภาพอนามัยของนักเรียนความสะอาดสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีจัดกิจกรรมส่งเสริม พฤติกรรมของนักเรียนให้ความรู้และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีสุขภาพกาย ใจที่สมบูรณ์แข็งแรง ผู้บริหารและครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์ รักและเมตตา ปรารถนาดีกับนักเรียน การจัดบุคลากรบุคคลในสถานศึกษา ผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน/กลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นแกนนำในการจัดบริการสุขภาพอนามัยให้กับนักเรียน 4) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามหลักสังคหพละ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะที่จำเป็น มีความรู้ทางวิชาการ มีอาชีพ และการใช้ชีวิตควบคู่กันไปในการจัดการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ วิชาการทักษะอาชีพและทักษะชีวิต การสงเคราะห์แบ่งปัน ทำประโยชน์แก่นักเรียน สงเคราะห์ช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน ให้นักเรียนได้มีทักษะความรู้ มีทักษะชีวิตและสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา 5) การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียน ตามหลักวิริยพละ ได้แก่ สร้างโอกาสครูบุคลากรและนักเรียนมีเวทีในการแสดงออกถึงความสามารถทุกรูปแบบในโอกาสสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรต่างๆ ได้จัดขึ้นอย่างเหมาะสม ความเพียรและความขยันซึ่งมีกำลังใจที่เข้มแข็งกล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้และแสดงความสามารถในกิจกรรมของนักเรียน ผู้บริหารวางแผนกับคณะครู สถานักเรียน เกิดรูปแบบกิจกรรมนำความรู้ด้านคุณธรรม กล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออกต่อสิ่งต่างๆ ด้วยความสร้างสรรค์ มีการนำผลมาวิเคราะห์พัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเพื่อให้เกิดทักษะ และประสบการณ์ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธฤติ วิโรจน์ (รุ่งชัยวิฑูร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของโรงเรียนในเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร”

พบว่า มีการนำหลัก สังคหัตถุธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 5 ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้มีความรู้และประสบการณ์การช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิริยพละ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานด้านวัดผลและประเมินผลให้บรรลุเป้าหมาย และเมื่อมีปัญหาหรือ อุปสรรคจะพยายามหาวิธีในการแก้ปัญหา และการประเมินเชิงพัฒนาระหว่างดำเนินการ มีการวิเคราะห์ผล การประเมินผลงานกิจการนักเรียน ขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลัก อนุวัชพละ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมทักษะการดำรงชีวิตให้นักเรียนด้านภาวะผู้นำ กิจกรรมหลักไตรรงค์ กิจกรรมสร้างเสริมภาวะผู้นำ

4. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนตามหลักสังคหพละ จาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ดูแลและรักษาความสะอาดของร่างกายเพื่อบุคลิกภาพ ที่ดียิ่งขึ้น

5. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามหลักสังคหพละ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมทักษะการดำรงชีวิตให้นักเรียนด้านภาวะผู้นำกิจกรรมหลักไตรรงค์ กิจกรรมสร้าง เสริมภาวะผู้นำ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปัญญาพละ จาก ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ควรนำไปพัฒนา คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียนตามหลักวิริยพละ จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ควรนำไปพัฒนา คือ ผู้บริหารมีการวางแผนประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่าง มุ่งมั่นและมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

3. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียนตามหลัก อนุวัชพละ จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ควรนำไปพัฒนา คือ ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่าย ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน มีส่วนสำคัญในการฝึกฝนและส่งเสริมการสร้างวินัยของนักเรียน

4. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียนตามหลักสังคหผละ จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ควรนำไปพัฒนา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการควบคุมและให้ความรู้ในการป้องกัน การระบาดของโรคติดต่อ และเชื้อโรคต่าง ๆ พร้อมแนะนำช่วยเหลือ ในการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

5. การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านทักษะการดำรงชีวิต ตามหลักสังคหผละจากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ควรนำไปพัฒนา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีสุขภาพและสุขนิสัยที่ดี ได้รับความสะอาดปลอดภัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารงานนักเรียน เพื่อนำปัจจัยที่ค้นพบมาพัฒนาเป็นแนวทางในการส่งผลให้การพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านและตรงตามช่วงวัยของนักเรียน
3. ควรมีการนำวิธีการบริหารงานกิจการนักเรียนในการปฏิบัติงานไปใช้ ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เวลา 1 ปี เพื่อนำผลของการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงต่อไป
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิธีการบริหารงานกิจการนักเรียนที่บูรณาการกับหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- ณัชชพรานันท์ศรีปานานาค. (2554). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีรา สารสน
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด

- พระครูภัทรธรรมคุณ. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ราตรี นันทสุนทร. (2555). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฑาทอง
- วชิษฐ์พล รอบจังหวัด. (2564). บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(1) มกราคม-เมษายน 2564, 226-240.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ทิศทางการจัดการศึกษา สงเคราะห์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ของ สศศ.สพฐ.*
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(1977), p 49-60.